אישים באגרות הראי"ה

מרת הינדין, ירושלים

אישה מירושלים שעיזבונה נדון באגרות · שנות חייו אינן ידועות לנו

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

מרת הינדין הייתה אישה מירושלים, שהשאירה צוואה ועיזבון. פרטים ביוגרפיים עליה לא מצאנו במקורות שבדקנו, ומה שידוע עליה כאן הוא מן האגרות.

הרב קוק על מרת הינדין

מנהלי תלמוד התורה וישיבת עץ חיים ביקשו מהרב קוק לחקור את צוואתה, בתקווה שיש בה חלק למוסדם. הרב קוק בדק את הצוואה ומצא שהמוסד לא נזכר בה, ושהאפוטרופסים אינם רשאים לשנות ממנה (כרך ב', אגרת תקב). גם ר' יצחק פקלר שאל על עיזבונה, והרב קוק צירף לו את מכתב האפוטרופוס (כרך ב', אגרת תקיא).

האגרות

כרך ב', אגרת תקב: אל מנהלי עץ חיים: בצוואת מרת הינדין לא נזכר המוסד, והאפוטרופסים אינם רשאים לשנות.

"את הצעתם לחקור ע"ד צואת מרת הינדין ז"ל קיימתי"

כרך ב', אגרת תקיא: אל ר' יצחק פקלר: מצורף מכתב האפוטרופוס על עיזבון מרת הינדין.

"אודות העזבון של מרת הינדין ז"ל"

נוסח האגרות – עם ביאור

2 האגרות שבהן נזכר מרת הינדין, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ח שבט תרע"ג - יפו **נמען:** מנהלי תלמוד התורה וישיבת 'עץ חיים' בירושלים

בצוואת מרת הינדין לא נזכר המוסד, והאפוטרופסים אינם רשאים לשנות. לגבי צוואת ר' יעקב אייזנר: השנה נשאר מעט אחרי אלף רובל כסף לאחי האלמנה. הרב קוק סבור שראוי להתפשר בבית דין, כי המנוח חזר בו מהחלוקה הישנה והחליט לבנות בית לעשרה בחורים תלמידי חכמים. הרב קוק מבקש קבלה על הספרים שהתקבלו. (הסיום חסר.)

עיקרי הדברים

- צוואת מרת הינדין.
- צוואת ר' יעקב אייזנר.
- הצעת פשרה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ח שבט תרע"ג[4]

שלו[5] וברכה לכ'[6] ידי"נ[7] הרבנים הגדולים בתו"י[8] מנהלי הת"ת[9] וישיבת ע"ח [ישיבת "עץ חיים" בירושלים] בעיקו"ת[10] ירושת"ו[11], אחדשה"ט[12] באה"ר[13], את הצעתם לחקור ע"ד[14] צואת מרת הינדין ז"ל[15] קיימתי, וגוף הצואה הובא לפני ע"י[16] אחד האפוטרופוסים שמנתה בחיי'. ולמורת רוחי והשתוממות נפשי בפליאה לא נזכר בה שום דבר ע"ד המוסד הק'[17] המתנהל ע"י כת"ר[18]. הסיבה לזה לא אוכל לדעת, אם מפני מחלתה גברה עליה השכחה, וע"פ[19] איזה מקרה נשמט הדבר מזכרונה, או שהיתה כאן איזה יד באמצע. אבל איך אפשר לתקן כעת עיוות זה, אחרי שהאפוטרופוסים טוענים בצדק שאין להם רשות לגרע או להוסיף מהאמור בצואה, והשי"ת[20] ימלא חסרון המוסד הקדוש בכפלי כפלים, באופנים מכובדים הראויים לרוממות ערכו.

וע"ד[21] צואת ר"י אייזנר ז"ל, הלא כתבתי מכתב בארוכה בצירוף טופס אחד מהצואה, ששלחתי אשתקד ליד ידידנו הרימ"ט[22] נ"י[23] וע"ד שנה זו אין מה לדון כ"כ[24] מפני שע"פ[25] הצואה צריכים לשלח קודם כל אלף רו"כ[26] לאחיה של האלמנה, וכבר קיימה זה, ולא נשאר מהכנסת שנה זו, או אולי נשאר איזה סכום מועט לפי הערך לכל מוסד. ועל הסדר הקבוע בע"ה[27] כבר העירותי שראוי הדבר להתפשר ע"י ב"ד[28] ממוצע, כי כולנו פה יודעים, שהצואה לא נמסרה ליד אחר בחייו, באופן של גמר קנין, ושחזר בו לגמרי מהפיזור שפיזר לפרוטרוט, לכל המוסדים, ערך מאה או חמישים פרנק לכ"א, והחליט בהסכמה גמורה לבנות בית פה, שמהכנסתו יתפרנסו עשרה בחורים ת"ח[29], שילמדו ע"פ[30] הסדר שדברתי עמו ז"ל, נבדל לחיים טו"א[31], ועם רצון זה נשאר עד יומו האחרון. ובעוה"ר[32] נטרפה השעה שלא היה יכול להוציא אל הפועל את מחשבתו, ואני הייתי מוכרח לעזור לאשר את הצואה מפני החלק של האלמנה שע"ז[33] באמת לא היתה שום חזרה ממנה ואומדנא ברורה היא לנו שלא היה חוזר מזה

כלל ואולי עוד היה מוסיף. והצדדים שיש לדון שאין חזרה מועלת, בלא היתר נדרים עכ"פ[34], הנם גלויים וידועים, מה שיש לצדד בהם וקשה להכריע, לפע"ד[35],

מדי דברי אבקשם נא למסור לידי או ליד העו"ד[36] מר פריד קבלה על הספרים שנתקבלו ע"פ הצואה. (שע"ז לא נשמע ממנו ז"ל חזרה, וגם לא נתפזרו כ"א[37] עומדים במקומם הראוי שיתקיים בהם וצדקתו עו"ל[38]).

(חסר הסיום בהעתק כי"ק)

נ"ב[39]. נזכרתי שהמכתב עם הצואה שלחתי אז להגרח"ב[40] [הרב חיים ברלין] ז"ל. הנ"ל[41]

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5. שלו' - שלום
6. לכ' - לכבוד
7. ידי"נ - ידיד נפשי
8. בתו"י - בתורה ויראה
9. הת"ת - התלמוד תורה
10. בעיקו"ת - בעיר קודשנו ותפארתנו
11. ירושת"ו - ירושלים תבנה ותכונן
12. אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
13. באה"ר - באהבה רבה
14. ע"ד - על דבר
15. ז"ל - זכרונו לברכה
16. ע"י - על ידי
17. הק' - הקטן
18. כת"ר - כבוד תורתו
19. וע"פ - ועל פי
20. והשי"ת - והשם יתברך
21. וע"ד - ועל דבר
22. הרימ"ט - הרב יום טוב? - שם אדם
23. נ"י - נרו יאיר
24. כ"כ - כל כך
25. שע"פ - שעל פי
26. רו"כ - רובל כסף
27. בע"ה - בעזרת השם
28. ב"ד - בית דין
29. ת"ח - תלמידי חכמים
30. ע"פ - על פי
31. טו"א - טובים וארוכים
32. ובעוה"ר - ובעוונותינו הרבים
33. שע"ז - שעל זה
34. עכ"פ - על כל פנים
35. לפע"ד - לפי עניות דעתי

36. העו"ד - העורך דין
37. כ"א - כי אם
38. עו"ל - עומדת לעד
39. נ"ב - נכתב בצד (תוספת למכתב)
40. להגרח"ב - להגאון רבי שמות שמתחילים באותיות ח, ב (למשל: חיים + בנימין) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
41. הנ"ל - הנזכר לעיל

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקיא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ד אדר ראשון תרע"ג - יפו **נמען:** יצחק פקלר

הרב קוק מצרף מכתב מהאפוטרופוס על עיזבון מרת הינדין, ב' יפה, שהוא גם מומחה לקרקעות. העת כשרה מאוד לגאולת הארץ, והרב קוק קורא לבעלי הכסף לא להחמיץ אותה. על הגימנסיה: הפרצה ביחס לדת עדיין גדולה, אף שאומרים שריככו מעט את יחסם לתנ"ך.

עיקרי הדברים

- עיזבון מרת הינדין.
- העת כשרה לקניית קרקעות.
- ביקורת על הגימנסיה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ד אד"ר[4] תרע"ג[5]

ידידי היקר המרומם מר יצחק פקלר נ"י[6], שלו'[7] רב מקודש.

בתשובה ע"ד[8] שאלותיו אודות העזבון של מרת הינדין ז"ל[9], וכמו-כן ע"ד קניית קרקעות, הנני מליט בזה [הנני מצרף בזה] לכ'[10] מכתב האפטרופוס על העזבון הנ"ל[11], ועם זה הוא מומחה, ועסקן בעניני קרקעות בא"י[12], מר ב' יפה. בכלל דבר ידוע הוא כעת באה"ק[13], שהזמן מוכשר מאד לגאולת הארץ [לקניית אדמות] כעת, כי פקד ד' את עמו, [רות א, ו] והמאורעאות האחרונות הולכות ומתרקמות לטובת הישוב הישראלי ב"ה.

איכם גבירינו, אדירי הכסף, שיש בהם איזה זיק של חמדת תקות ישועת ישראל וארצו, אל נא תעזבו עת פקידה [אל תחמיצו את שעת הרצון] לטובה בזאת.

ע"ד הגימנסיה. למורת רוחנו עדיין הפרוץ מרובה ביחש לקודש הדת והיהדות. אומרים, שרוכך קצת קשיות ערפם [עקשנותם] של המורים ביחש ללימוד התנ"ך[14]. אבל עדיין לא זו הדרך. הבה נקוה כי עין ד' על עמו תהיה לטובה גם במקצע ישוב זה, ומתוך מאפליה [ומתוך החושך] יאיר אור לנו במהרה בימינו בקרוב, וילדינו כולם יקדישו את קדוש יעקב, וירימו קרן בימין ד' רוממה בארץ חמדה. ידידו מכבדו ומוקירו,

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. אד"ר - אדר ראשון
5. תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
6. נ"י - נרו יאיר

7. שלו' - שלום
8. ע"ד - על דבר
9. ז"ל - זכרונו לברכה
10. לכ' - לכבוד
11. הנ"ל - הנזכר לעיל
12. בא"י - בארץ ישראל
13. באה"ק - בארץ הקודש
14. התנ"ך - התורה נביאים וכתובים